

Hvad er parlamentarisk immunitet?

Demokrati handler i høj grad om at have tillid til de politikere, som vi stemmer på. Parlamentarisk immunitet er som udgangspunkt et privilegium, der tilfalder parlamentsmedlemmer for at beskytte dem imod politisk forfølgelse fra den uadvende magt. Men hvad nu hvis parlamentarikere udnytter deres immunitet til at begå kriminelle handlinger? Vi vil her se nærmere på, hvad parlamentarisk immunitet betyder for Europa-Parlamentets medlemmer.

Parlamentarisk immunitet er som udgangspunkt nødvendigt for at sikre et parlament mod ydre pres fra eksterne aktører, der ikke har det samme demokratiske mandat som parlamentarikerne. Det skal med andre ord garantere parlamentets medlemmers ret til frit at kunne udtale sig frit om alle politiske emner.

Princippet om parlamentarisk immunitet kan spores helt tilbage til det antikke Rom, hvor folkets repræsentanter nød specielle rettigheder, der var designet til at sikre, at de frit kunne udøve deres arbejde. Udefrakommende personer, der forsøgte at krænke dette princip og uretmæssigt forsøgte at påvirke dem i at udøve deres gerning kunne retsforfølges og straffes.

Det er i hovedtræk de samme argumenter, der gør sig gældende i dag, når det drejer sig om parlamentarisk immunitet.

Hvordan adskiller Europa-Parlamentets immunitet sig?

Mens samtlige medlemmer af Folketinget er underordnet de samme bestemmelser for parlamentarisk immunitet, er Europa-Parlamentets medlemmer underordnet de nationale bestemmelser, der er gældende i de lande som de kommer fra. Mens parlamentarisk immunitet i nogle lande kun dækker over retten til at tale frit fra parlamentets talerstol, favner begrebet mere bredt i andre lande. Det betyder i praksis, at der kan være store forskelle på "hvor meget immunitet", de enkelte MEP'er har.

Europa-Parlamentet tillader ikke at MEP'er, som har forbrudt sig mod loven, kan slippe for retsforfølgelse. Som vælgere forventer vi, at de parlamentarikere som vi vælger, er ærlige og ikke udnytter deres parlamentariske mandat i egen interesse. Parlamentet er derfor nødt til at afbalancere behovet for demokratisk immunitet med behovet for at sikre at MEP'erne ikke bryder loven.

Reglerne i praksis

De proceduremæssige regler for immunitet i Europa-Parlamentet definerer både hvordan et medlemsland kan anmode om at ophæve en MEP'ers immunitet, samt hvordan Parlamentet kan sikre sine medlemmers immunitet. Her er et udsnit over nogle af de vigtigste bestemmelser (se link nedenfor angående de formelle procedurer):

- Enhver anmodning fra en kompetent myndighed i en medlemsstat til formanden om ophævelse af et medlems immunitet meddeles på plenarmødet og henvises til

det kompetente udvalg.

- Enhver anmodning fra et medlem eller et tidligere medlem til formanden om beskyttelse af immunitet og privilegier meddeles på plenarmødet og henvises til det kompetente udvalg.
- I særlig hastende tilfælde, hvor et medlem er blevet anholdt eller hans bevægelsesfrihed på anden måde er blevet indskrænket, og dette øjensynligt er sket i strid med den pågældendes privilegier og immuniteter, kan formanden efter at have rådført sig med formanden og ordføreren for det kompetente udvalg tage initiativ til at sikre det pågældende medlems privilegier og immuniteter. Formanden underretter udvalget om sit initiativ og informerer Parlamentet.

Forsvarer MEP'erne hinanden for at undgå retsforfølgelse?

Nej! MEP'erne beslutter at ophæve deres kollegaers immunitet såfremt, at der er grund til det. Siden Europa-Parlamentet for første gang blev valgt ved direkte valg i 1979 og frem til 2005, har der været ikke mindre end 129 anmodninger om ophævelse af immunitet. I 30 tilfælde, er det blevet besluttet at ophæve MEP'ers immunitet. F.eks besluttede et overvældende flertal i Europa-Parlamentet i 1998 at ophæve den franske højreekstremist Jean-Marie Le Pen's parlamentariske immunitet, efter, at han var kommet med en radikal udtalelse om jødeforfølgelserne under anden verdenskrig.

Europa-Parlamentets medlemmer er derfor på ingen måde sikret mod at blive retsfulgt, og deres immunitet kan til enhver tid blive ophævet.